# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 57.

Z KRAKOWA DNIA 16. LIPCA 1817 Roku WE SZRODĘ.

*Z Warszawy d. 8 Lipca.*

Dnia 6 b. m. iako w wigiliią roczniey urodzin Jego Cesarzewicowskiey Mości, W. Xcia Mikołaia, dané było na téatrze narodowym widowisko przy oświeceniu sali. Nazaiutrz składali z tego powodu powinszowania Namiestnikowi Królewskiemu, Jenerałowie i officerowie, tudzież władze, a po zwykłey paradzie woyskowey, odprawiła się wielka parada kościelna, przy odśpiewaniu Mszy S. i hymnu *Te Deum*.

Wczoray umarł tu Cesarsko-Rossyyski Jenerał Major Alsufieff, po kilkodniowey chorobie. Żałowany iest powszechnie w woysku obu narodów.

---

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.

NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu

Na żądany Nam przez Kommissyią Rządową Spraw wewnętrznych i Policyi w dniu 28 Czerwca r. b. rapport, mianuiemy ninieyszem na Urząd Prezesa Kommissyi Woiewódzkiey Woiewództwa Sandomierskiego Pana Ignacego Badeniego, wprzód przez lat sześć Radcę Prefektury byłego Departamentu Krakowskiego, a od dwóch miesięcy, zastępczo tenże urząd Prezesowski w pomienioney Kommissyi Woiewódzkiey Sandomierskiey, sprawuiącego; zlecaiąc Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, uwiadomić o tem kogo wypada, i nominowanego na rzeczony Urząd Prezesowski zainstalować. — Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Adm. d. 28 Czerwca 1817.

(Pod.) *Zaiączek.*

Minis: Spraw Wew: i Policyi (podp:) T. *Mostowski.*

Radca Sekre: Stanu, Jeneral Brygady, (pod.) *Kossecki.*

---

*Dyrekcyia Jeneralna Loteryy Kraiowych Królestwa Polskiego.*

W dalszym ciągu obwieszczenia o agituiącem się ciągnieniu Loteryi na Maiętność Tyszowcz w dniu 4 b. m. do Gazet podanego, uwiadomia ninieyszem, iż w dniu 5 b. m. odciągnięto 800 Numerów, z których poniżey wyrażone wygrały, to iest: — Nra 31,023 — 78,728 — 2,794 — 41,534

po 5 czer. zł. Nr. 41,160 10. czer. zł. Nra 14,448 i 75,961 po 15 czer. zł.

W dniu dzisieyszym z rana odciągnięto 800 Numerów, z tych wygrały, iako to: Nra 60,389 — 26,933 — 26,429 — 35,753 — 9,757 — 30,757 — 52,412 — 83,812 — 16,039 — 63,296 — 70,517 — 84,994 — 33,959 — 5,169 — 30,898 — 19,200 — 45,236 — 70,518 — 58,55 po 5 czer. zł. Nra 35,339 i 66,192 po 10 czer. zł.

Dalszeį ciągnienie ninieyszey Loteryi do dnia następnego na godzinę 9tą rano odłożono.

W Warszawie d. 7 Lipca 1817.

*Kochanowski.*

*Straszak, S. J. D.*

*Ze Lwowa d. 28 Czerwca.*

Gazeta tuteysza umieściła Mowy miane dnia 16 b. m. na pierwszey sessyi Seymu Stanów Gallicyyskich. Przytoczemy z nich myśli głównieysze:

JW. Baron de Hauer Prezes Rządu i Stanów, wyraził w mowie mianey w ięzyku Niemieckim Seym zagaiaiącey:

"Ten pierwszy Seym, który tylko do uroczystego zaprowadzenia Stanów i do wyboru Deputowanych właściwie iest przeznaczony, nie może ieszcze wchodzić w istotę interessów. Potrzeba na to, aby materyiały przez Deputowanych były przygotowane. Dla tego też doyrzałey rozwadze Waszey, Prześwietne Stany, i miłości ku oyczyznie nic mi tak mocno polecić nie wypada, iak wybór Mężów zdatnych, doświadczonych, czynnych i powszechnie szacowanych.

JW. Prymas Królestwa Gallicyi i Lodomeryi w odpowiedzi na to (w ięzyku Niemieckim) wynurzywszy naprzód hołd podziękowania N. Panu za oycowską dobroć, z iaką nieoceniony zakład łaski swoiey nadać raczył tym Królestwom, tak daley mówił:

"Zaledwie pokóy świata, szczęśliwość mu zwiastuiący i w samym sobie rękoymią swoiey trwałości zawieraiący, orężem został uzyskany, zwrócił N. Pan naymiłościwsze oycowskie swe oko na te Królestwa, końcem wyniesienia onychże przez utworzenie Stanów i nadanie im organizacyi do tego stopnia i znaczenia, iakiemi pod łagodnem berłem J. C. K. Mości cieszą się inne prowincyie Cesarstwa Austryiackiego. — Co więc wola wiekopomney wielkiey Monarchini Maryi Teressy przygotowała, i przez równie wielkiego Cesarza Józefa II. naysławnieyszey pamięci silnie rozpoczętem było, to zlewaiąca błogosławieństwa ręka uwielbionego wielkiego Monarchy naszego do doyrzałości, do uzupełniania doprowadziła. — Dzisieyszy, wiecznie pamiętny dzień, który naypóźnieysza potomność z naymilszem wspomnieniem N. Pana, iako naywspanialszego utwierdziciela Stanów Gallicyyskich i organizacyi onychże, w pamięci swoiey odświeżać będzie, otwiera teraz nayszczęśliwszy widok przyszłości, stawiaiąc nas w owym nayłaskawiey wskazanym zakresie działania, który według wyraźniey woli N. Pana, dobro ogółu i każdego z osobna obeymuie.

W dalszym ciągu mowy złożył N. Panu dziękczynienia w imieniu Duchowieństwa, za połączenie z Łacińskiem Arcy-Biskupstwem Lwowskiem dostoyności Prymasowskiey, i za dozwolenie Duchowieństwu zasiadania w Seymie. Zakończył wnieśieniem, ażeby Stany wyraz nayglębszego uszanowania i nayżywszey wdzię-

czności, do Tronu Naylaskawszego Monarchy na piśmie przesłały.

Miał potem w ięzyku Polskim mowę JW. Hrabia Kazimierz Rzewuski, pierwszy C. K. Kommissarz Seymowy, którą temi zaczął słowy:

"Zaszczycony rozkazem N. Cesarza i Króla, Pana naszego Miłościwego, w którego dopełnieniu na tem mieyscu staię, tem mi to posłuszeństwo iest milszem, że mnie oraz mieści w gronie szanownem współobywateli; lecz wyznać muszę, iż rozkaz Nayiaś. Pana, przyięty z głębokiem uszanowaniem, doszedł mnie nad niespodziewanie, a pewnie nad me zasługi. —— Niosę Wam Przesw: Stany, tego N. Pana woli wyrazy, w przedmiotach, które przy dzisieyszem Stanów zwołaniu, N. Pan podaie i powierza do rozważenia waszym naradzeniom.

Wystawiał daley, iż okoliczności czasowe i szczęk broni nie dozwalały N. Panu uczynić tego, co dziś przedsięwziął zwołuiąc Stany, aby duchem zdrowey rady odpowiedziały żądaniom i oczekiwaniom Jego.

Obrócił potem głos do JW. Barona de Hauer i oddał mu do ogłoszenia Reskrypt N. Pana (zobacz zaprzeszłą i przeszłą gazetę.)

Po przeczytaniu Reskryptu, JW. pierwszy C. K. Kommissarz tak daley rzecz prowadził:

"Prześw: Stany! Już tedy wiadome Wam są przedmioty, które na Seymie dzisieyszym„ obrad waszych maią bydź celem.

"Wybor Członków, których z pomiędzy siebie naznaczycie, powierzaiąc im zatrudnienia stanowe w reprezentacyi waszey do czasu przyszłego Seymu, ten wybór, mówię, powinien naywięcey zatrudnić waszę rozwagę. Zastąpić maiący te mieysca, i z wotowania waszego nań wyznaczeni do tak świetney reprezentacyi, biorą na siebie trudne obowiązki. Praca ich w powierżonych sobie rozkładach, będzie miała czynny wpływ porozumiewaiąc się z Rządem, tak w utrzymaniu spokoyney korzyści nadanych od N. Pana swobód obywatelskich, iako też, aby wszyscy mieszkańcy tych Królestw w siedzibach swoich bezpiecznie i spokoynie używali dozwolonych im nadań.

Zwrócił nakoniec głos swoy z wyrazami uwielbienia dla JW. Prymasa, i dla JW. Prezesa, kończąc temi słowy:

"Dostoyny Duchowieństwa i Kościoła naszego Naczelniku, JW. Mości Xże Prymasie! Wezwiy na pomoc Boga Oyców naszych, i pobłogosław rozpoczętemu dziełu. Ufam i śmiem zapewnić, że żadna praca nie może bydź przyiemnieyszą Oycowskiemu sercu N. Pana nad tę, która szczęśliwość ludów berła iego powierzonych, rozszerzyć i ustalić potrafi. Dobrotliwe serce, wspaniała wielkomyślność znaioma N. Cesarza i Króla, Pana naszego Miłościwego, skrupularna sprawiedliwość, pewnie tu w tych zamiarach zgromadziła. Chwytaymy dobroczynną rękę, którą nam N. Pan raczył nadstawić, wszakże iest nieodzowną prawdą, że swobodne szczęście i byt narodów, również gruntuie szczęście i potęgę panuiących.„

Odpowiedział w krotkości na tę mowę JW. Baron de Hauer w wyrazach bardzo pochlebnych dla JW. pierwszego C. K. Kommissarza; poczem gdy wykonanie przysięgi nastąpiło, JW. Prymas miał ieszcze stosowną do tey uroczystości krót-

ką)

ką przemowę, upraszaiąc JJWW. Kommissarzy, aby nayszczersze zapewnienie nayżywsze wdzieczności dla naylepszego Monarchy, tudzież hołdu wierności Stanów przed Tronem N. Pana złożyli.

---

Dnia 22 b. m. skończył się tu Seym tak uroczyście, iak się był rozpoczął. Po przybyciu JW. Prezesa rządu kraiowego i Stanów, wysłaną została Deputacya dla zaproszenia JWW. Kommissarzy seymowych, którzy idąc przez szeregi woyska i milicyi, przybyli do zgromadzenia i krzesła swoie zasiedli. JW. Prezes miał do nich mowę, na końcu którey całe Zgromadzenie wykrzyknęło: Niech żyie nasz nayłaskawszy Cesarz Franciszek! — Potem drugi Kommissarz Seymowy JW. Hrabia Mniszek miał mowę, na którą JW. Prymas w imieniu Stanów odpowiedział. Mowy te zawierały nayczulsze wyrazy wdzięczności Stanów za nadane im przez N. Pana prawa, iako też uznania wielkich zasług JWW. Kommissarzy przez dostoyne poselstwa, iako też i JW. Prezesa przez równie stosowną iak mądre kierowanie spraw Seymowych. — Jak w Zgromadzeniu panowała iedność, zgoda i godność, tak też i na świetnym obiedzie, który ten uroczysty dzień zakończył, panowała radość między licznemi gośćmi, a nieprzerwany prawie huk zwiastował toasty, które u stołu wśród odgłosu trąb i kotłów spełniano.

Mowa JW. Barona Hauera, Prezesa Rządu kraiowego i Stanów, miana przy zakończeniu Seymu w ięzyku Polskim:

" Przyymiy JW. Kommissarzu nadworny, z rąk moich protokóły seymowych czynności z tą prośbą: abyś uchwały Seymu naywyższey sankcyi Cesarskiey, a wierne posłuszne Stany łasce i względom N. Pana polecił.

Nigdy w sercach naszych nie wygaśnie pamięć naszego uroczystego wprowadzenia, i tak zacnych, od nas wszystkich wysoko poważanych Cesarsko-Królewskich Kommissarzy nadwornych, którym przez Nayiaśn: Monarchę wysoki i ważny urząd instalacyi naszey był powierzony.

My, zgromadzone w tem tu świętem mieyscu Stany, rozstaiemy się z sobą; lecz serca nasze zawarły związek wieczny i nienaruszony.

Oyczyzna nasza, i Oyciec kraiu tego, dobry, sprawiedliwy Cesarz Franciszek, iest ogniskiem, które łączy wszystkie nasze wysokie i szlachetne uczucia.

Niech żyie Cesarz Franciszek!

JW. Hrabia Stanisław Mniszek w mowie mianey w ięzyku Polskim wyraził:

Przy zamknięciu obrad narodowych, z chlubą zaniesiemy do podnożka tronu Jego Cesarsko-Królewskiey Mości niezaprzeczone dowody tey wdzięczności, iaką Prześw: Stany za udzieloną sobie reprezentacyią ożywione były, tey iedności i zgody w obradach, którym przewodniczyła ta gruntowna zasada: iż dobre panuiącego z szczęściem i losem kraiu iest nierozdzielnem. — Trafi do serca N. Pana to Prześw. Stanów uczucie, iż pierwszym celem ich obrad było iednogłośne uchwalenie daru dla N. Cesarzowey, Pani naszey, który u nóg tronu, wraz z powinszowaniem tak szczęśliwego związku, do osobistego szczęścia N. Pana przyczyniaiącego się, nayuniżeniey złożyć, Prześwietne Stany mianowaney Deputacyi za-

leciły.

Wybor zacnych Mężow, których do Wydziału stanowego ufność współobywatelów powołała, zaręcza nam, iż między Seymem i Seymem, troskliwie około dobra powszechnego prace przerwanemi nie będą, a przewodniczący Wydziałowi temu JW. Baron Hayer stawszy się odtąd współziomkiem naszym, w chlubney N. Pana ufności, i w przychylnych obywatelów sercach, które sobie od czasu zarządzenia swego w tym kraiu ogólnie ziednał, znaydzie nowe pobudki, które mu przedsięwzięte około dobra kraiu naszego prace, dotąd niezmordowanie popierane, osładzać będą. „

*Z Wiednia d. 9 Lipca.*

Gazeta tuteysza donosi, iż tak w Austryi, iako i we Węgrzech zaczęły się przed 3ma tygodniami przy naypięknieyszey pogodzie żniwa, i wszędzie okazuią się obfite, przez co nie tylko tu, ale i w innych okolicach spada cena zboża. Toż samo gazeta Tyrolska pod d. 30 Czerwca z południowego Tyrolu i wyższych Węgrzech donosi, i że tak nad ieziorem Bodeńskiem, iako też w Tryiescie cena pszenicy znacznie spadła.

*Z Londynu d. 27 Czerwca.*

Wczoray na zgromadzeniu u Królowey tak wielki był natłok, iż wiele Dam omdlało. Xięstwo Koburgscy ziechali d. 23 z Claremont do miasta i znaydowali się na operze.

Na ostatnich posiedzeniach parlamentu nie zaszło nic ważnego. PP. Smith i Wilberforce donieśli izbie niższey, iż Hiszpaniia i Portugaliia prowadzą ieszcze znaczney handel niewolnikami Murzynami. Dalsze zawieszenie prawa *Habeas Corpus* zostało przez tę izbę po trzecim odczytaniu uchwalonem. Posiedzenia parlamentu maią bydź około 15 Lipca zawieszone. Na zapytanie czyli parlament będzie w tym roku rozwiązany, odpowiedział Lord Castlereagh, iż nic o tem nie wie.

Od wielu lat nie mieliśmy tu tak wielkiego gorąca iak tego lata. Ciepłomierz Fahrenheita okazuie na słońcu 113 stopni ciepła (36 stopni podług Reaumura.) Wiele pocztowych koni padło z upałow.

Mamy doniesienia z Bahia do 25 Kwietnia, lecz nie zawieraią iak tylko wiadomość o ścisłem zamknięciu portu Pernambuko. Angielski kupiecki okręt, chcący się tam pomimo ostrzeżenia, w nocy z d. 21 na 22 Kwietnia przedrzeć, został przez eskadrę zamykaiącą ten port pod Kapitanem Rufino zabrany, i znaleziono na nim 400 baryłek prochu.

---

*O polityce powszechney.*

Angliia znayduie się w stanie zaburzenia, które iedni powiększaią przesadzaiąc, a drudzy podniecaią zaprzeczaiąc. Oppozycyia ludu zdaie się codziennie stawać grożnieyszą; znayduią się bowiem dwie oppozycyie; iedna usiłuie utrzymać teraźnieyszy stan rzeczy, druga obalić; obie zaś obwiniaią Ministrow; obie protestuią się przeciw dyktatorskiem środkom; lecz, pierwsza pismami, a druga powstawaniem. Jest to ziawienie nad którego przyczynami należałoby się zastanowić, zwłaszcza, że mieszczanie i pospolstwo, właściciele i nic niemaiący zarowno przeciw Ministrom powstaią: Mieszczanie przez liczne prożby przeciw zawieszeniu prawa *Habeas Corpus*, a pospolstwo przez powstania, iakie okazały się w Jorku, Derby,

Nottingham, i t. d. Pobito i rozproszono wprawdzie powstańcow, broń ich i piki pozostały na pobojowisku, i więzienia niemi zapełniono; lecz czyliż uśmierzonego w iednem mieyscu rokoszu nie należy obawiać się wybuchnienia w innem? Dowodzą tego towarzyszące przeieżdzaiącym więźniom stanu radosne okrzyki, których sprawa coraz bardziey umysły zaymuie; dowodzą tego daiące się słyszeć pod dozorem nayczuyniey szey policyi buntownicze krzyki, i przylepiane buntownicze kartki, iak n. p. "Anglicy bądźcie wolnemi! Anglicy powstańcie, a nie będzie w bogatey naszey oyczyznie ubostwa!„ — Po tem wszystkiem niechay mi kto wytłómaczy wymowną naganę Lorda Folkestone przez P. Canninga, kiedy ten Lord żądał, aby poczet uwięzionych z ich nazwiskami, wiekiem i mieyscem uwięzienia był publicznie ogłoszony. Rzecz osobista, iż członek ministerium śmiał naganiać reprezentanta, który chciał wiedzieć iak daleko złe się rozciąga!

Spełzła w Lizbonie rewolucyia zdaniem moim znaleść tu powinna mieysce. Zresztą cel iey nie iest ieszcze wiadomy; trudno bowiem pomiędzy dwiema punktami rozjątrzenia oznaczyć, który był do niey powodem. Czyliż niektóre iskierki pożaru w Pernambuko nie przedarły się zamorze? Nie iest to niepodobnem; lecz nim się wyrzecze czyli tak iest lub inaczey, należy wprzod zastanowić się czyli zaczepna ta liga między Osadnikami i Europeyczykami pochodzi z iednakowych poruszeń, iednakowych przesądów, nie mowię interessu, o którym ludzie naywięcey myślą, a naymniey nań zważaią. Ale nie okazuież się tu wcale inna postać rzeczy? Zastanowić się należy, że tu nie była rewolucyia ludu; chciano bowiem Monarchii i nayznakomitsze rodziny wchodziły do spisku. Nie dziwi mnie w cale, gdy słyszę z tamtey i tey strony kanału przypisuiących to wszystko filozofii wieku 1800, ani chcę twierdzić, czyli ci którzy oknami wyrzucali waskoncellosow dla usłania drogi do tronu Portugalskiego ternźnieyszemu Domowi Brabanckiemu, wyczerpnęli tę myśl z *Contra Social* i *Dykcyonarza filozoficznego*.

Hiszpanii nie wypada mi wiele mowić, gdyż powiedziano iuż o niey co tylko można było, z resztą zdarzenia dosyć iasno rzeczy wyłuszczaią. Hiszpaniia poszarpana, chciałaby iakim bądź sposobem przywrocić pod dawny swóy szczep członki, które utraciła; Hiszpaniia niekontenta z innych, a może i sama z siebie, chciałaby zwrocić na łono swoie dzieci, które wygnała. Lecz śmiesz to uczynić, chociażby mogła? Możeż to uczynić, chociażby śmiała? Znayduią się niekiedy tak nieszczęśliwe położenia, że nie można w nich pozostać, ani wybrnąć bez niebezpieczeństwa.

Angliia rozciąga swoie berło aż do ostatniego końca świata; złoto spływa zewsząd na iey łono. Jey bankierowie rozrządzaią kredytem i znakiem swoim dźwigaią chwiejące się narody; klucze do środziemnego morza znayduią się w iey ręku; Indyie podlegaia iey iarzmu. Morza są dla niey drogą, którą zaludnia strażnikami i celnikami. Inny atoli kolos, naturalnie silnieyszy, bo młody, wydrzeć iey może kiedyś panowanie nad morzami, chociaż wystawiony iest pod bie-

gunem. Prawodawstwo Anglii służy za wzor innem prawodawstwom. Panuie zarowno przez swoie prawidła, iak oręż i politykę. Lecz w pośrod tak wielkiego blasku, iestże szczęśliwą? Handel iey utracił naturalne swoie kierunki. Jeden ten narod popycha wszystkie inne na uboczną drogę. Lecz coż na tem zyskuie? Za odpowiedź posłużyć może ta powszechna maxyma: "Im większe nadużycia przemocy, tem większego należy obawiać się odporu; im większy despotyzm, tem skorszy krok do anarchii.„ — (*Mercure de France.*)

*Z Paryża d.* 27 *Czerwca*

Nowy Minister morski, Hr. Gouvion St. Cyr, wykonał przed Królem przysięgę.

Stosownie do rozkazu Królewskiego będzie na przyszłość na treflowym assie stępel wyciskany. W Anglii i dawney Hollandyi wyciskaią go na pikowym, a w innych kraiach na kerowym assie.

Dziennik Prezydentów wymienia znaczną liczbę miast, w których w ostatnich dniach o wiele spadła cena zboża. Dodaie, iż w Lyonie i okolicach przywrocona iest zupełna spokoyność, iż Herszt powstania w Trevoux Velencot przez sąd prewotalny na śmierć skazany został, i że inny herszt, którego doganiali żandarmowie, sam sobie z pistoletu życie odebrał.

W wielu okolicach Francyi iedzą iuż chlab z nowego żyta, a nowe zimniaki prawie wszędzie. Obu tych gatunków iest obfity urodzay.

Przybyła do Kale Rossyyska eskadra, składaiąca się z 8 liniiowych okrętów 74 działowych i 1 fregaty, która zabrać ma powracaiącą z Francyi do oyczyzny część Rossyyskiego woyska, i która przywiozła ztamtąd wielu Francuzów, ściąga wielu ciekawych do Kale. Wszyscy Dziwią piękną budowę i urządzenie okrętów. Obchodzenie się officerów iest naygrzecznieysze i nayuprzeymiesze. Na tey eskadrze przybyło wiele zboża; w Dunkierce nie mogła zarzucić kotwic, ponieważ port tamteyszy iest za nadto miałki dla liniiowych okrętów. Woyska Rossyyskie i działa, maiące na tey eskadrze odpłynąć, idą teraz do Kale.

Basza Egipski Mahomet Aly, sprzyiaiący bardzo Francuzom, dowiedziawszy się, iż Francyi brakuie zboża, posłał iey zaraz 10,000 łasztów żyta i 40,000 łasztów suszonego warzywa. Pisma tuteysze chwalą bardzo tego Baszę, i dodaią, iż kazał dawny kanał Rakamani odgrzebać i usposobić do żeglugi między wyższym Egiptem i Alexandryią, która praca ma bydź w iednym roku ukończoną.

Między synem P. Arnault, autorem traiedyi Germanika i P. Martainville, który mocno tę sztukę zkrytykował, przyszło do poiedynku, w którym P. Martainville lekko raniony został.

Potwierdza się wiadomość, że Portugalczykowie opuszczą Montev.deo i inne posiadłości Hiszpańskie w południowey Ameryce.

*Z Bruxelli d.* 29 *Czerwca.*

N. Król Pruski zaszczycił Posła naszego przy Jego Dworze, Jen. porucznika Perpancherj w *d.* 18 b. m. orderem orła czerwonego 1wszey klassy i listem w wyrazach nayłaskawszych.

Z rządem Pruskiem względem wolnego przenoszenia się wzaiemnych poddanych zawarta została d. 3 b. m. umowa,

Niedawno przybyły dwa statki z wychodniami do północney Ameryki z okolic Strazburga i kantonu Berneńskiego do Arnheimu, którzy, stosownie do rozporządzenia Królewskiego, złożyli porękoymiią, iż potrafią utrzymać się w Amszterdamie aż do wsiądzenia na okręty. Ludzie ci, lubo obarczeni licznemi rodzinami, rożnią się iednak edukacyią i przyzwoitą odzieżą od innych tego gatunku wychodniów, i zdaie się bydź rzeczą osobliwszą, iż dla niepewności w innej części świata, opuszczaią swoią oyczyznę. Wielu z nich będąc oycami rodzin, są hernhutami i noszą długo zapuszczone brody, które przy rozsądney i spokoyney ich postawie iednaią im niejako uszanowanie. Kobiety są prostaczki, ale czysto ubrane i mowią iak mężczyzni naywięcey ięzykiem Francuzkiem.

D. 27 na targach naszych panował naywiększy porządek; rząd ofiarował do sprzedarzy zboże po 10 zln. Nie brakowało ani pszenicy, ani żyta; iednego tylko masła w całe nie było. Domyślaią się, iż przekupnicy użyli podstępu, i po zakupowali po wsiach masło, aby go mogli po iakiey chcą cenie sprzedawać; lecz rząd przedsięwziął i przeciw temu potrzebne środki.

Potwierdza się wiadomość, iż były Xże Biskup Leodyyski, X. Hr. Mean, mianowany iest arcybiskupem Mechlińskim.

P. Godecharles, pierwszy Królewski snycerz, odebrał zlecenie zrobienia dla nowey sali jeneralnych stanów w Bruxelli 6 posągów następuiących osób w wielkości człowieka: Wilhelma Igo, Hr. Egmond, Oldenbarnevel, de Ruyter, Tromp, i Marnix van S. Aldegonde.

*Z Włoch d. 15 Czerwca.*

Podług doniesień z Rzymu Oyciec S. po uroczystości Bożego Ciała udał się znowu do Kastel Gandolfo. J. Swiątobliwość zapadł na febrę, lecz ta w krótce go opuściła. — Ces. Austryiacki Poseł, Xże Kaunitz oczekiwany był d. 16 b. m. w Rzymie. — Między Stolicą S. i Xciem Modeny zawarta została umowa względem wydawania sobie nawzaiem zbiegów i złoczyńców.

W Ferrarze otworzone zostaie nowe Jezuickie kollegium.

Rozboynicy morscy są teraz pod brzegami Włoskiemi zuchwalszemi niżeli kiedy; niedaleko Sycylii znaleziono kilka opuszczonych statków, których osada albo się na łodziach uratowała, albo też poszła do Barbaryyskiey niewoli.

*Od brzegów niższey Elby d. 4 Lipca.*

Podług konstytucyi Królestwa, która stanowi doletność Następcy tronu w roku 18 życia, Xże Jozef Franciszek Oskar Sudermanii, syn Królewicza Następcy tronu doszedł dziś doletności, która okoliczność, oprocz innych uroczystości, obchodzona iest w całem państwie wystrzałami z dział. — Feldmarszałek państwa, Hr. Essen mianowany został naczelnym wodzem w Schonen z taką samą władzą, iaką posiadał zmarły niedawno Feldm. Hr. Toll.

Mnostwo osadnikow osiada teraz w prowincyi Jemtland, przytykaiącey do Norwegii, w którey korona ma do rozrządzenia 900,000 morgow gruntu, i te osadnikom rozdaie na pewną lat liczbę bez żadney opłaty.

# DODATEK
## DO Nro 57.
# GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 LIPCA 1817 Roku WE SZRODĘ.

*Towarzystwo Dobroczynności W. M. Krakowa, takowe podziękowanie przesłało W. Knotzowi.*

Towarzystwo Dobroczynności W. M. Krakowa, na Posiedzeniu swem d. 29 Czerwca r. b. poleciło Prezydującemu oświadczyć Ci Szanowny Obywatelu czułą wdzięczność, iż w czasie powiększoney Publiczności na Kontrakty Miasta tego, dwa świetne Bale, własnym kosztem, ku pomnożeniu funduszu ubogich dać raczyłeś. Acz kolwiek Cnota Twoia, na uczuciach własnego serca przestaiąca, w utaieniu działała, wszakże Towarzystwo poświęcaiąc skromność iey obowiązkowi przedstawiania wzorów naśladowania godnych, nie może nie wynurzyć w obliczu Publiczności ukontentowania swoiego.

Przyymiy wyraz Poważania i t. d.

*Wincenty Gołuchowski, Vice-Prezes T. D.*

---

TEATR w KRAKOWIE.

**XI.** *Pigmalion Scena liryczna i Pogoń, Komedya w 1 Akcie wystawione w dniu* 8 *Lipca* 1817.

W mieysce zapowiedzianey na dzień ten Komedyi *Zamki na Lodzie* dla słabości iedney z Aktorek, dano powyższe widowisko.

Scena liryczna przez JP. Rouseau napisana prozą, a gładkiem wierszem Trembeckiego, na ięzyk Polski przelana, zawsze z upodobaniem na Scenie Polskiey widzianą bywa. Trudno iest widzieć mocniey wydany charakter Człowieka pasuiącego się z namiętnościami. Dzieło baiecznych Bogów, nic nadto niewydały bardziey czaruiącego, nigdy szczęśliwszą pióra niezaięły się ukształczeniem tego pięknego tworu imaginacyi ludzkiey.

Zali my, iż tego samego o wystawieniu tey sztuki powiedzieć nie możemy? Pigmalion tuteyszy dalekim się ieszcze okazał od osiągnienia tey trafności, iakiey trudna wprawdzie rola Jego wymaga. — Nie oddał on z przyrodzonem uczuciem tego wzrastania stopniami gwałtownych namiętności, i tego zachwycenia, iakie w nim ożywiony Posąg Galatei sprawić powinien. Zdawało się, iakoby tylko witał kochankę po krotkiem niewidzeniu.

Co się tycze Orkiestry, którey przeznaczeniem tu było nadać większą moc wyrazom Pigmaliona, ta nieszczęściem tak martwą była, iak owe Posągi i Popiersia, które otaczały Galatęę.

W Pogoni; Pan Podgrabiński zabawił Publiczność rolą Burmistrza, reszta niegodna uwagi.....

---

**XII.** *Templaryusze. Tragedyia w 5 Aktach*

*z Niemieckiego P. Babo tłómaczona, grana d. 10 Lipca 1817.*

Nieznano podobno ieszcze na Scenie Polskiey niezręcznieyszego Tworu drammatycznego, nad tę rozwlekłą gadaninę. Od czasu wystawienia Joanny z Zebrzydowskich, niewidziano tu ieszcze tak poziewaiącego Parteru; Bogini Nudów, ieszcze tak srogo widzom niedokuczyła, iak w czasie tego smutnego Dyalogu! Nieinaczey, musiało to bydź w widokach Autora i tłomacza; i nigdy nad nich żaden z Smiertelników niedopiął skuteczniey swego zamiaru. Nieszczęściem prawdziwie nazwać się może dla społeczności, każdy twór tego gatunku na świat wydany. *Złorzeczmy* tey godzinie, w którey podobna myśl, albo raczey ta nieszczęsna choroba opanuie człowieka do pisania przeznaczonego może spokoynieyszemu powołaniu. Dowiodł nam tego Pan Babo w Templaryuszach; że Botanika raczey nie Drammaturgia, zdolnościom iego musiała bydź od natury przeznaczoną w udziale, przynaymniey widać, że tey był wrodzonym miłośnikiem, bo większa prawie część traiedyi, nabita była przysłowiami o kwiatach, owocach i rozmaitych roślinach.

Niemożemy się wstrzymać, ażeby Czytelnikom naszym nieprzywieść niektórych niesłyszanych dotąd wysłowień, iakie dadzą wyobrażenie o Talencie Autora i wartości całego Dzieła n. p. " ten zapał zapala i rozgrzewa, niechay móy ięzyk i moie serce padną trupem,, (może to chciano powiedzieć łupem, lecz i to myśl fałszywa) " Moie włosy śniegiem poproszone (rozumiałby kto, że Scena dzieie się na Kamszatce) i t. d. Widać nawet, że Autor sam w sobie zasmakował, bo rozmaite miejsca (które podług siebie znaydować musiał bardzo pięknemi) powtarzał kilka razy, dla obdarzenia zapewne pamięci widzów swoiemi frazesami. I tak naprzykład: w pierwszym Akcie Królewna Blanka mowi do swego wiernego Wattera: " Szczęśliwsza, gdybym była, urodziła się Pasterką.,, W piątym zaś Akcie; Watter, ubolewaiąc nad iey losem, to samo do zmarłey wiernie powtarza: " Szczęśliwsza, gdybyś była urodziła się Pasterką!,, Sztuka ta iednym słowem na ten sam los zasługie, iaki w niey spotyka Melaja. Powtorzmy z Watterem i Blanką: Szczęśliwsza, gdyby była WP. Babo nieznalazła Autora, szczęśliwsza gdyby była do Polski nieprzychodziła, bardziey by iey zapewne do twarzy było, bydź graną, w którey wiosce Niemieckiey; tam niezawodnie Autor pozyskałby nagrodę w licznych i roskosznych oklaskach; u nas przeciwnie sam ogień tylko pożerałby z rozkoszą, to wonieiące Pot-pouri, ten quodlibet, który gdyby się czasy wstecz cofały, przesłalibyśmy 16temu wiekowi.

Gra Aktorów odpowiadała po części wartości tey Traiedyi. Panna Bauer w momentach osłabienia, podobnieyszą była do tanczącey iak do chwieiącey się... Lecz prawdziwie mamy ią za wymowioną, rownie iak innych, kiedy sam Autor naprowadza nas pomimo woli naszey do powtorzenia na ich obronę tego przysłowia: *że i Salomon z prożnego nie naleie!*

***W.***

*Od brzegow Menu d. 1 Lipca.*

Król Bawarski udał się na kąpiele do Baden; tamże przeiechał W. Xże Sasko-Weimarski przez Sztuttgard.

Ze wszystkich okolic Niemieckich i innych kraiów nadchodzą naypomyślnieysze doniesienia o tego letnich urodzaiach. W Bawaryi ponowiony został zakaz zakupowania i sprzedawania na polu zboża przed żniwami.

Podług Altońskiey gazety skazani przez Króla Wirtembergskiego na wygnanie Hr. Waldeck i P. Massenbach, członki dawnych stanów, przybyli do Wilhelmsbad przy Hanau i zamyślaią pod prezydencyą Xcia Pawła Wirtembergskiego zgromadzić tam nieprzychylnych rządowi Wirtembergczyków.

---

*Dnia 13 i 14 Lipca 1817.*

*Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.*

| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Korzec | Zł. | gr. | Zł. | gr. | Zł. | gr. | Zł. | gr |
| Pszenicy | 48 | — | 46 | — | 42 | 15 | 40 | 15 |
| —Zyta | 40 | — | 39 | — | 38 | 15 | 37 | 15 |
| —Jęczmienia | 34 | — | 32 | — | 31 | 15 | 30 | — |
| — Owsa | 14 | — | 13 | 15 | 13 | — | 12 | 15 |
| — Jagieł | 72 | — | 68 | — | 60 | — | 50 | — |
| — Grochu | 42 | — | 40 | — | 38 | — | 36 | — |
| — Rzepaku | — | — | — | — | — | — | — | — |

*Bieg Pieniężny w Wiedniu d. 9 Lipca.*

Czer. Zł. Hollenderski Szeinami Zł. r.

Czer. Zł. Cesarski.

Moneta konwencyyna za 100. Złr. 328$\frac{5}{8}$.

*W Krakowie d. 11 Lipca.*

Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp. 19 r. 3.

| | | |
|---|---|---|
| — detto Cesarski | — | 18 — 22. |
| Fryd. Pruskie | — | 33 — 15 |
| Luidor | — | 36 — — |
| Złoto frankowy | — | 31 — — |
| Szeiny Wiedeńskie za 100 | — | 322 — — |
| Złoty ryński Szeinami | — | 1 — 7. |

## DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do wiadomości, iż gdy powtorna licytacyia Dzierżawy propinacyi Skarbowey w Zamku Krakowskim w dniu 1 m. b. dla braku ubiegaiących się skutku nie otrzymała; przeto nowy termin w dniu 24 m. b. o godzinie 10 z rana w Biórach Wydziału Dochodów Publicznych dla tentowania tey licytacyi pod waru kkmi poprzednio ogłoszonemi oznacza się. W Krakowie d. 7 Lipca 1817 r.

*Linowski.*

Za Sekretarza *Marcisiewicz, A. W.*

Główna Dyrekcya Górnicza, z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 22 Lutego r. b. Nro 1523 z Lutego 17 wydanego działaiąc zawiadomia wszystkich chęć Dzierżawienia maiących Folwarku Bodzentyna, iż z powodu niezłożoney w swym czasie Kaucyi Skarb. zabezpieczaiącey, na koszt Wgo Laskowskiego dotychczasowego Dzierżawcy, odbędzie się w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey w Mieście Kielcach znayduiącey się w dniu 1. Sierpnia r. b. o godzinie 10ty z rana przez zapieczętowane Deklaracye publiczna licytacyia na zadzierżawienie trzey letnie Folwarku Bodzentyna z Użytkami iakie wspomniony Wny Dzierżawca posiadał, *respective* tey Dzierżawy propinacyi do niey dołączone, pretium fisci wspomnionego Folwarku Złot. Pol. 12,000 iest ustanowione, oprocz Propinacyi, a Warunki Kontraktu i licytacyy ne Dobrom Górniczym zwykłego. Życzących sobie więc tey Dzierżawy na oznaczony termin i godzinę zaprasza, gdyż Deklaracye zapieczętowane o godzinie 5tey po poludniu otworzone zostaną, i naywięcey ofiaruiący przy Dzierżawie utrzymanym będzie. Działo się na posiedzeniu Główney Dyrekcyi Górniczey dnia 26 Czerwca 1817 r.

W Zastępstwie Dyrektora *Jerowski Zas.*

*Tomaszewski Sek. Jen.*

Główna Dyrekcya Górnicza, z Mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 22 Lutego r. b. Nro. 1523 z Lutego 17 wydanego, działaiąc, zawiadomia wszystkich chęć dzierżawienia Folwarków Sulikowa i Sadowia maiących, iż z powodu niezłożoney wswym czasie Kaucyi Skarb zabezpieczaiącey na koszt Wgo Przesmyckiego dotychczasowego Dzierżawcy odbędzie się w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Gorniczey w dniu 1wszym Sierpnia r. b. o godzinie 10tey z rana przez zapieczętowane Deklaracye publiczna licytacya na zadzierżawienie pięcio letnie folwarków Sulikowa i Sadowia, z użytkami iakie wspomniony Dzierżawca posiadał, pretium fisci wspomnionych folwarków Złot. Pol. 25100 iest ustanowione, a Warunki Kontraktu i licytacyine Dobrom Gorniczym zwykłe. Życzących sobie więc tey Dzierżawy na oznaczony termin i godzinę zaprasza, gdyż Deklaracye zapieczętowane o godzinie 5tey po południu otworzone zostaną, i naywięcey ofiaruiący przy Dzierżawie utrzymanym będzie. Działo się na posiedzeniu Główney Dyrekcyi Górniczey dnia 26 Czerwca 1817 r.

W zastępstwie Dyrektora Głównego *Jerowski Zas.*

*Tomaszeski, Sek. Jen.*

Bartłomiey Hell, przybył w te okolice z Bydłem Tyrolskiem: iako to Krowami, Bułakami i Jałowicami, i stanął na Podgorzu w domu P. Franciszka Rypperta. Życzący kupna takowego Bydła raczą się do rzeczonego mieysca udać. Rzeczony kupiec przyymuie także kommiss na dostawienie ileby kto żądał wspomnionego bydła.

W moc Rezolucyi Wysokiego Trybunału I. Instancyi Miasta Wolnego Krakowa z Okręgiem dd. 5 Lipca r. b. N. 1795 zapadły: Dom po niegdy Kazimierzu Raźnym w raz z ogrodkiem w Przedmieściu Wesoła przy Krakowie w Gminie 8 pod Nro. 244 sytuowany przez publiczną licytacyą stosownie do uchwały Rady Familii w dniu 30 Sierpnia 1816 w Sądzie Pokoiu Miastą Krakowa Ogręgu II. odprawioney sprzedany zostanie. Pierwsza licytacya przygotowawcza w Kancellaryi podpisanego w ulicy S. Jana Nro 466 w Krakowie w dniu 26 Lipca r. b. o godzinie 9tey z rana nastąpi pod warunkami a) że pierwsze wywołanie zacznie się od Summy szacunkowey 1574 Złp. 24 gr. b) Życzący sobie licytować winien 10tą część szacunku na Vadium przed rozpoczęciem się licytacyi złożyć c) Przyszły kupiciel Summę z licytacyi wypadaiącą w przeciągu dni 14 do Depozytu Sądowego po odbytey licytacyi stanowczey złożyć winien, inaczey na koszt iego i szkodę nowa licytacyia byłaby rozpisaną.

W Krakowie d. 10 Lipca 1817 r.

*Olearski, Pisarz Akt.*

Dnia 21go mca Lipca 1817 r. o godzinie 3ciey po południu sprzedane będą przez publiczną licytacyią we wsi Zabierzowie w zamieszkaniu Star. Efraima Wentropf, odbyć się maiącą za gotową zaraz zapłatą krów ośm, koń gniady, klacz siwa ze źrebięciem i źrebica. Chęć kupienia maiący zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. W Krakowie d. 11 Lipca 1817 r.

*Jan Nep. Franki, Komornik.*

W Dobrach Tenczyńskich iest do sprzedania w Wydziale Mirowskim blisko Wisły 200 siągów drzewa miękkiego; w Wydziale Kopieckim 200 siągów drzewa bukowego; chęć maiący kupna tegoż czyli w ogóle, czyli cząstkowo, raczą zgłosić się w Kancellaryi Dominikalney w Krzeszowicach.

W Sukiennicach w Głównym Rynku Krakowa d. 16 Lipca o godzinie 10 ranney przez licytacyią sprzedane będą: salopa z lisami, obrusy, suknie białogłowskie, firanki, syce, tabakierka srebrna, pierścionki, stołki, kanapy i inne, zaś.

Na Kazimierzu w Domu pod Nr. 95 sukna w postawach dobrych i podleyszych gatunkach dnia 17 Lipca b. r. o godzinie 10tey płacący gotowizną przybicie otrzyma. — W Krakowie d. 11 Lipca 1817 roku.

*Skorczyński Komor. Sąd.*

W ekonomii Zamanickiey, niedaleko Żarnowca znayduie się do sprzedania do 200 Owiec macior od 3 do 4 lat maiących i Baranów 12 po Złp. 20 sztuka. Hiszpańskich zaś Baranów na wybor do 40 po Złp. 90. Życzący sobie kupna zechce się na mieysce udać i przekonać się o ich gatunku.

Losów na Loteryią maiętności Wola Więcławska z Firleiowem, w Województwie Krakowskim, w obwodzie Miechowskim leżącey, dostać można w Kantorze Piotra Steinkellera w ulicy Szczepańskiey Nr. 378 na 1wszem piętrze.

Loteryia ta składa się z 18,000 losów, z których ieden wygrywa wspomnioną maiętność, a 294 losów różne kwoty pieniężne, wynoszące w ogóle czerwonych złotych 3290. Stawka na los ieden kosztuie dukat holl. ważny.

Zwierzchność Dóbr Tenczyńskich uwiadomia Publiczność, iż chorzy ubodzy iak zawsze bywało do bezpłatnie używania kąpieli w Krzeszowicach przyięci i w łazienkach dla tey klassy osób przeznaczonych przez czas kuracyi umieyszczeni będą, byle ci prócz Paszportu lub zaświadczenia właściwego Urzędu świadectwem Medyka mieyscowego, lub Obwodu mieszkania opatrzeni byli. Rownie, takowym indiwiduom iakowe wsparcie odmowione nie będzie, skoro będą mogli swe ubostwo zaświadczeniem przyzwoitym udowodnić, iednak żądanie iest słuszne: ażeby oni od Gmin swoich lub do kogo prawnie należy wyposarzeni byli do utrzymania siebie przez czas bawienia na kąpielach, gdzie naprzykrzanie się Gościom żebraniem nie iest pozwolone.